

Súkromná spojená škola European English School

Solivarská 28, 080 05 Prešov

Smernica č. 1/2023 k prevencii a riešeniu šikanovania žiakov Súkromnej spojenej školy EES

Interná norma č.	1/2023
Názov normy:	Smernica č . 1/2023 k prevencii a riešeniu šikanovania žiakov Súkromnej spojenej školy European English School, Solivarská 28, Prešov
Druh normy:	normatívna interná inštrukcia
Učel normy:	Postup pri prevencii a riešení šikanovania žiakov SSŠ EES
Vzťah k starším interným normám ESŠ:	Nie je
Uloženie normy:	Sekretariát školy, web-stránka školy, kancelária riaditeľa, zástupkyne riaditeľa SSŠ EES
Oboznámenie sa s normou:	Dotknutí zamestnanci a žiaci SSŠ EES sú povinní oboznámiť sa s normou

Prerokované Pedagogickou radou SSŠ EES dňa: 23.1.2022

Schválené riaditeľkou školy dňa: 23.1.2022

Mgr. Jana Suráňová, v. r.
poverená riadením SSŠ EES

Smernica riaditeľa školy k prevencii a riešeniu šikanovania žiakov SSŠ EES v Prešove

v súlade so

Smernicou MŠVVaŠ SR č. 36/2018 k prevencii a riešeniu šikanovania detí a žiakov v školách a školských zariadeniach

Čl. 1

Úvodné ustanovenia

Táto smernica upravuje základné znaky, formy a prejavy šikanovania žiakov, možnosti preventívneho pôsobenia a metódy riešenia šikanovania žiakov v nadväznosti na zodpovednosť školy.

Čl. 2

Charakteristika šikanovania

- 1) **Šikanovaním** rozumieme akékoľvek správanie žiaka, ktorého úmyslom je ublíženie, ohrozenie alebo zastrašovanie iného žiaka alebo úmyselný spravidla opakovaný útok voči žiakovi alebo skupine žiakov, ktorí sa z rôznych dôvodov nevedia alebo nemôžu účinne brániť.
- 2) **Podstatou šikanovania** je najmä úmysel ublížiť druhému fyzicky alebo psychicky, agresia jedného žiaka alebo skupiny žiakov, prevaha agresora alebo skupiny agresorov nad obeťou.
- 3) **Šikanovanie** sa môže prejavovať:
 - a) **v priamej podobe:** sú to fyzické útoky, urážanie, nadávky, posmech, zosmiešnenie, príkazy agresora vykonať určitú vec proti vôli obeť, odcudzenie vecí, vyhrážanie, zastrašovanie, vydieranie, zneužitie osobných údajov, fotografií, šírenie nepravdivých informácií alebo kyberšikanovanie,
 - b) **v nepriamej podobe:** prehliadaním, ignorovaním, zámerným vyčleňovaním z kolektívu alebo nedobrovoľným vystavovaním agresívnym situáciám.
- 4) **Kyberšikanovanie** je priama forma šikanovania, pri ktorej ide o zneužitie informačno-komunikačných technológií (telefónu, tabletu, internetu a sociálnych sietí) na úmyselné ohrozenie, ublíženie alebo zastrašovanie. Môže sa spájať s inými formami šikanovania.
- 5) **Kyberšikanovanie** má tieto znaky:
 - a) sociálna alebo psychická prevaha agresora, fyzická prevaha nie je nutná,
 - b) agresor vystupuje často anonymne,
 - c) útok nevyžaduje fyzický kontakt agresora a obeť,
 - d) agresor spravidla nevidí priamu emocionálnu reakciu obeť na útok s ohľadom na anonymitu a odstup, ktoré informačno-komunikačné technológie umožňujú,
 - e) útoky sa šíria prostredníctvom internetu podstatne rýchlejšie ako inými spôsobmi,
 - f) útoky sú prístupné veľkému množstvu osôb,
 - g) agresor je schopný uskutočniť útok z rôznych miest,

- h) útoky môžu mať dlhšie trvanie v čase,
 - i) obeť nemusí o napadnutí dlhšiu dobu vedieť,
 - j) obeť nemusí byť schopná identifikovať agresora,
 - k) zverejnené informácie, fotografie a audiozáznamy a videozáznamy môže byť náročné odstrániť z internetu.
- 6) Šikanovanie môže napĺňať skutkovú podstatu trestného činu alebo priestupku.
- 7) Žiak, ktorý je agresorom, môže byť trestne stíhaný najmä za trestný čin:
- a) ublíženia na zdraví (§ 155 Trestného zákona),
 - b) obmedzovania osobnej slobody (§ 183 Trestného zákona),
 - c) lúpeže (§ 188 Trestného zákona),
 - d) vydierania (§ 189 Trestného zákona).
 - e) hrubého nátlaku (§ 190 Trestného zákona),
 - f) nátlaku (§ 192 Trestného zákona),
 - g) porušovania domovej slobody (§ 194 Trestného zákona),
 - h) sexuálneho násillia (§ 200 Trestného zákona),
 - i) sexuálneho zneužívania (§ 201 až 201 b Trestného zákona),
 - j) krádeže (§ 212 Trestného zákona),
 - k) neoprávneného užívania cudzej veci (§ 215 Trestného zákona),
 - l) poškodzovania cudzej veci (§ 245 Trestného zákona),
 - m) nebezpečného vyhrážania sa (§ 260 Trestného zákona),
 - n) nebezpečného prenasledovania (§ 360 a Trestného zákona),
 - o) výroby detskej pornografie (§ 368 Trestného zákona),
 - p) rozširovania detskej pornografie (§ 369 Trestného zákona),
 - q) prechovávaní detskej pornografie a účasť na detskom pornografickom predstavení (§ 370 Trestného zákona),
 - r) ohovárania (§ 373 Trestného zákona).
- 8) Šikanovanie môže napĺňať skutkovú podstatu priestupku proti občianskemu spolunažívaniu (§ 49 zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov) alebo priestupku proti majetku (§ 50 zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov).
- 9) Skutočnosť, že fyzická osoba nie je trestne zodpovedná z dôvodu nízkeho veku (§ 22 Trestného Zákona) nie je prekážkou na podanie žaloby vo veci náhrady škody, ktorú žiak spôsobil na majetku alebo vo veci náhrady ujmy, ktorú žiak spôsobil na zdraví. Zákonný zástupca žiaka a žiak zodpovedajú za škodu spoločne a nerozdielne.
- 10) Pedagogický zamestnanec alebo odborný zamestnanec, ktorému je známy prípad šikanovania

a neprijme opatrenie, môže byť stíhaný najmä za trestný čin:

- a) neprekazenia trestného činu (§341 Trestného zákona),
- b) neoznámenia trestného činu (§ 340 Trestného zákona),
- c) ublíženia na zdraví (§ 158 Trestného zákona).

Čl.3 **Prevenia šikanovania**

1) Prevenia šikanovania sa zabezpečuje najmä formou:

a) súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu vrátane pozitívneho vplyvu osobnosti pedagogického zamestnanca a odborného zamestnanca v rámci každodenného vyučovania, obsahového zamerania a didaktiky predmetov a prierezových tém:

- 1. osobný a sociálny rozvoj,
- 2. mediálna výchova,
- 3. multikultúrna výchova,
- 4. ochrana života a zdravia,
- 5. výchova a vzdelávanie k ľudským právam,
- 6. výchova k občianstvu,
- 7. boj proti extrémizmu,
- 8. výchova k manželstvu a rodičovstvu;

b) súťaží, hier, prednášok alebo diskusií organizovaných školou alebo organizovaných inými relevantnými subjektmi.

2) Riaditeľ školy, koordinátor prevencie a triedny učiteľ priebežne informujú zákonných zástupcov o preventívnych činnostiach školy. Pri realizácii preventívnych činností školy koordinátor prevencie a triedny učiteľ venujú zvýšenú pozornosť efektívnosti týchto činností. Za efektívnu stratégiu v príslušnej oblasti sa nepovažujú jednorazové činnosti, kultúrne podujatia, moralizovanie a zastrašovanie.

3) Riaditeľ školy, koordinátor prevencie a triedny učiteľ vopred preveria navrhované preventívne činnosti školy s cieľom predísť nežiaducemu vplyvu neodborných činností, ako aj škodlivému vplyvu kultov, siekt či extrémistických organizácií na žiakov.

4) Riaditeľ školy oboznamuje s podstatou, formami a nebezpečnými dôsledkami šikanovania:

- a) všetkých žiakov príslušnej školy a ich zákonných zástupcov,
- b) zamestnancov školy príslušnej školy,
- c) osoby, ktoré sa osobne starajú o dieťa,
- d) zariadenie, v ktorom je žiak umiestnený na základe rozhodnutia súdu.

5) Riaditeľ školy zodpovedá za systémové aktivity školy v oblasti prevencie šikanovania. Pri príprave a realizácii celoškolskej stratégie najmä:

- a) vytvára pozitívne prostredie v škole,
- b) podporuje prosociálne správanie a vzťahy žiakov,

- c) určuje v školskom poriadku pravidlá správania sa a používania informačno- komunikačných technológií (mobilných telefónov, tabletov, počítačov a iných komunikačných technológií) v priestoroch školy,
- d) zabezpečuje zvýšený dozor pedagogických zamestnancov cez prestávky, pred začiatkom vyučovania, po jeho skončení a v čase mimo vyučovania, najmä v priestoroch, kde k šikanovaniu už došlo alebo by k nemu mohlo dochádzať,
- e) oboznamuje pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov so spôsobom oznamovania šikanovania a preverovania šikanovania,
- f) informuje o postupe pri zistení šikanovania, najmä pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov, žiakov a zákonných zástupcov žiaka,
- g) zabezpečuje zverejnenie kontaktných údajov inštitúcií, ktoré sa prevenciou a riešením šikanovania zaoberajú,
- h) určuje v pracovnom poriadku školy povinnosť oznamovať podozrenie zo šikanovania,
- i) zabezpečuje vzdelávanie pedagogických zamestnancov v oblasti prevencie šikanovania, vrátane kyberšikany, prostredníctvom zvyšovania digitálnej gramotnosti učiteľov,
- j) spolupracuje s odbornými zamestnancami CPPPaP v Prešove a ďalšími odbornými pracoviskami poradenských služieb a preventívnych služieb v regióne,
- k) zapája do prevencie šikanovania žiacku školskú radu, radu školy a zriaďovateľa.

Čl. 4

Metódy riešenia šikanovania

- 1) Pri zisťovaní a preverovaní šikanovania riaditeľ školy zabezpečí:
 - a) zaistenie bezodkladnej pomoci obetiam,
 - b) dozor v triede, kde sa preveruje šikanovanie,
 - c) opatrenia na zabránenie možnej krivej výpovede agresora jeho izoláciou počas preverovania šikanovania,
 - d) preveruje šikanovanie v čase, keď agresor nie je ešte dohodnutý na spoločnej výpovedi s obeťou svedkami alebo inými osobami, ktoré na šikanovanie upozornili,
 - e) aby obeť nebola konfrontovaná s agresorom,
 - f) rozhovor so žiakmi, ktorí na šikanovanie upozornili, rozhovor s obeťou a agresormi,
 - g) zistenie vhodných svedkov, individuálne, prípadne konfrontačné rozhovory so svedkami,
 - h) uchovanie dôkazov pri podozrení na kyberšikanovanie
 - i) kontaktovanie rodičov a alebo zákonných zástupcov žiakov, zariadenie, v ktorom je žiak umiestnený na základe rozhodnutia súdu a zariadenia sociálnoprávnej ochrany detí,
 - j) podľa potreby kontaktuje miestne príslušné centrum,

- k) použitie anonymnej dotazníkovej metódy,
- l) vedenie písomných záznamov o riešení jednotlivých prípadov šikanovania,
- m) pri rozhovoroch prítomnosť najmenej dvoch pedagogických zamestnancov alebo odborných zamestnancov,
- n) ohlasuje príslušným útvarom Policajného zboru podozrenie na spáchanie priestupku alebo trestného činu.

Čl. 5

Opatrenia na riešenie šikanovania

V prípade, že sa vyskytne prípad šikanovania, sa budú používať tieto opatrenia:

- 1) Opatrenia pre obeť:
 - a) odporučiť zákonným zástupcom žiakov vyhľadať individuálnu odbornú
 - b) starostlivosť (hlavne výchovnú poradkyňu, pedagogicko-psychologickú poradňu),
 - c) zabezpečenie skupinového intervenčného programu v spolupráci s CPPPaP,
 - d) zaistenie bezpečia obeť,
 - e) zabezpečenie informovania a poradenstva pre osoby uvedené v článku 3 ods. 2.
- 2) Opatrenia pre agresora a jeho zákonných zástupcov, osoby, ktoré sa osobne starajú o dieťa:
 - a) odporúčať zákonným zástupcom agresora vyhľadať odbornú starostlivosť,
 - b) výchovné opatrenia – vylúčenie žiaka zo školy,
 - c) uloženie opatrenia vo výchove podľa § 58 ods. 2 a 3 zákona.
- 3) Pedagogický zamestnanec alebo odborný zamestnanec je povinný šikanovanie, alebo podozrenie zo šikanovania medzi žiakmi bezodkladne riešiť a každej jeho obeť bezodkladne poskytnúť pomoc.

Čl. 6

Spolupráca školy s orgánmi činnými v trestnom konaní a orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately

- 1) Riaditeľ školy je povinný oznámiť orgánom činným v trestnom konaní podozrenie, že žiak sa dopustil šikanovania alebo spáchania trestného činu uvedeného v čl. 2 ods. 7 alebo opakovane páchal priestupky uvedené v čl. 2 ods. 8 v súvislosti so šikanovaním.
- 2) Riaditeľ školy je povinný orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately oznámiť:
 - a) podozrenie podľa odseku 1,
 - b) skutočnosti, ktoré ohrozujú obeť, agresora alebo svedkov,
 - c) opatrenia, ktoré prijal podľa článku 4 alebo článku 5.

Čl. 7

Spolupráca školy so zákonnými zástupcami žiakov

- 1) Pri podozrení na šikanovanie žiaka spolupracujú riaditeľ školy, koordinátor prevencie, výchovný poradca, ďalší pedagogickí zamestnanci a odborní zamestnanci s rodinou obete a s rodinou agresora.
- 2) Pri rozhovore so zákonnými zástupcami obete, agresora alebo svedka sú pedagogickí a odborní zamestnanci povinní dbať na taktný prístup a najmä na zachovanie dôvernosti informácií.
- 3) Riaditeľ školy môže odporučiť zákonným zástupcom agresora umiestniť agresora na dobrovoľný diagnostický pobyt do diagnostického centra alebo do liečebno- výchovného sanatória.
- 4) O úkonoch podľa tohto článku osoba poverená riaditeľom školy vyhotovuje zápis, z ktorého po jednom vyhotovení poskytne každej zo zúčastnených osôb.

Čl. 8

Prevenia šikanovania

- 1) Úlohou vedenia školy, všetkých pedagogických a nepedagogických zamestnancov SSŠ EES je vytvoriť pozitívnu klímu v škole, aby sa predchádzalo týmto prejavom antisociálneho správania žiakov i skupín žiakov.
- 2) Táto smernica je v súlade s pravidlami správania a konania žiakov vrátane sankcií za ich porušenie zapracovanými vo vnútornom poriadku školy.
- 3) Výchovný poradca ako aj koordinátor prevencie drogových závislostí a iných sociálno- patologických javov zapracujú ustanovenia tejto smernice do svojich plánov práce, resp. do „Preventívneho programu školy na účinné riešenie sociálno-patologických javov a kriminality na SSŠ EES v Prešove“.
- 4) S touto smernicou sú povinní oboznámiť žiakov školy všetci triedni učitelia.
- 5) S touto smernicou boli oboznámení všetci pedagogickí zamestnanci školy.
- 6) Táto smernica bude zverejnená na webovej stránke školy.

Čl. 9

Záverečné ustanovenia

- 1) Smernica nadobúda účinnosť dňom 1.2.2023.
- 2) Smernica bude zverejnená obvyklým spôsobom a bude dostupná na sekretariáte školy, web-stránke školy, v kancelárii riaditeľky, ako aj v kancelárii zástupkyne riaditeľa SSŠ EES.

V Prešove, 23.1.2022

Mgr. Jana Suráňová, v. r.
poverená riadením SSŠ EES